

Early Journal Content on JSTOR, Free to Anyone in the World

This article is one of nearly 500,000 scholarly works digitized and made freely available to everyone in the world by JSTOR.

Known as the Early Journal Content, this set of works include research articles, news, letters, and other writings published in more than 200 of the oldest leading academic journals. The works date from the mid-seventeenth to the early twentieth centuries.

We encourage people to read and share the Early Journal Content openly and to tell others that this resource exists. People may post this content online or redistribute in any way for non-commercial purposes.

Read more about Early Journal Content at <http://about.jstor.org/participate-jstor/individuals/early-journal-content>.

JSTOR is a digital library of academic journals, books, and primary source objects. JSTOR helps people discover, use, and build upon a wide range of content through a powerful research and teaching platform, and preserves this content for future generations. JSTOR is part of ITHAKA, a not-for-profit organization that also includes Ithaka S+R and Portico. For more information about JSTOR, please contact support@jstor.org.

tia tutor interponit auctoritatem suam“, Gai. Inst. I, 190. Die letztere „*quaedam causae*“ betreffen nur bedeutende Vermögensveräußerungen bei Leben und Sterben, wo die Tutel noch zum Schutze der Rechte der Agnaten bestand (Zimmern Rechtsgesch. Th. I. S. 918); fürs Armenwesen aber erscheint die Tutel einer erwachsenen Frauensperson ganz ohne Grund und Bedeutung.

Ich glaube daher jetzt noch, daß meine im Lexikon (unter *pupilla*) gegebene Erklärung der Abbrüviatur VI, wornach! dieselbe die nach links gefehrte Silbe PV von PVPILLA, gegenüber von PVP. für PVPILLVS, ist, die meiste Wahrscheinlichkeit für sich hat.

Breslau.

Freund.

Zur Kritik und Erklärung.

Caroli Friderici Hermanni Parergorum fasciculus tertius.

(Cf. vol. I, p. 573. III, p. 309. 439.)

XXV.

Philemonis et Menandri reliquias ut vel in tanta iactura cum aliquo tamen priscæ virtutis sensu legamus, post Grotium et Bentleium in primis Meinekii diligentia effecit, cuius iam secundas cûras in comicorum volumine quarto tenemus; vel sic tamen restare quæ non sine aliqua probabilitate emendari possint, postquam nec ipsa summi viri modestia negavit, nos quoque aliquot exemplis fortuito oblatis demonstrare non dubitabimus. Statim in primo Philemonis fragmento ex Ἀγύρτη apud Stob. Serm. II. 26 primus versus:

πῶς πονηρόν ἐστὶν ἀνθρώπου φύσις

variis modis et a librariis et a doctis interpretibus suppletus est, quorum alii ὃ πῶς, alii φεῦ ὥς, alii καὶ πῶς, alii ὄντως scripserunt: nuper denique Bothius ἀπλῶς legendum commendavit. Nos et sententiæ et literarum ductibus accommodatissimum censemus πάντως, cf. Schaef. Melet. crit. p.

130. — P. 9 parum acuminis habet lectio vulgata apud Stob. Serm. LXII, 28:

καὶν δοῦλος ἢ τις, οὐδὲν ἤττον, δέσποτα,
ἄνθρωπος οὗτός ἐστιν, ἂν ἄνθρωπος ἦ.

servus enim semper est homo, modo humaniter tractetur; ergo lege ἂν ἄνθρωπος ἦς. — P. 11 non necesse est τῶν δὲ μείζονα scribi pro ὧν δὲ, modo cum sequentibus iungas: ὧν δὲ μείζονα, τοῦτοις ἀνάγκη ταῦτα δουλεύειν αἰεὶ: quae autem superant, ea his est semper servire necessitas. — P. 13 in Metionis loco apud Ath. IV, 10 ἀκήκοας a reliquo sermone separaturn priori interlocutori tribuendum est, qui postquam alter ἐχθρὸν ἐφθὸν μιὰρὸν fuisse dixit, coquum ut videtur increpat. — P. 19 Meinekius cum Clerico scripsit εἰς τοὺς τέτταρας, ubi Pollucis libri IX, 66 εἰς τέτταρας: iunctura fiet legendo εἰς γε τέτταρας, neque in sequenti versu necesse erit cum Hemsterhusio scribi ὑμῖν pro ἡμῖν, si quidem ipse qui loquitur, inter convivas habendus est. — P. 35 lacunam Meinekius supplevit addendo τί πον, satis ut nobis videtur otiose; sententia flagitat λόγους. — Ibidem haud scio an paupertatis laudibus parum conveniat v. 10:

πᾶς γὰρ πένης ὧν μεγάλα κερδαίνει κακά:

immo opinor καλά: cf. Iahn. Archiv f. Philol. T. III, p. 247 sqq. — P. 41 Meinekius cum Grotio codicis verbis κτήσομαι τοῖχον ἄρας transpositis totum locum sic scripsit:

τούτων ἕκαστος ἔλεγεν· εἰς ὧρας ἐγὼ

πλεύσω, φυτεύσω, τοῖχον ἄρας κτήσομαι,

sed ut ipse intelligeret ad extremum versum aliquid deesse, quod sequentis initio adiectum fuisse censet, ἔτερον: *sublato pariete alium aedificabo*; nonne igitur praestat servato et codicis ordine et verbi κτήσασθαι significatu ita potius apertum mendum tollere: κτήσομαι τυχὼν ἀγροῦς? — Ibidem mira est repetitio negativa verborum κεκύνηκε τις, quae reliquorum membrorum concinnitatem turbat; neque necessarium videtur ut post τέθνηκε τις peculiare monitum accedat: μη δεινὸν ἔστω τοῦτό σοι. Vide igitur ne haec pro glosse-

mate potius tollenda sint poetaeque oratio sic simpliciter procedat:

τέθνηκέ τις, κεκύηκέ τις, ἡτύχηκέ τις

κ. τ. λ. Nam quod graviditas quoque inter mala memoratur, ad virginem vitiatam referendum est. — P. 45 non modo propter metrum incommoda est lectio vulgaris apud Clem. Alex. Paedag. III, p. 108, sed etiam propter τοῦ Πλαταικοῦ mentionem, unde non video quomodo aut omnino Athenis aut certe Philemonis aetate mulier famulam habere potuerit, ut omittam σύστημα servorum secundum patrias ab antiquis moribus prorsus alienum esse; hoc autem sublato haud scio an reliquum locum etiam minore vulgati ordinis detrimento sic restituamus:

ἐκ τοῦ πλαγίου τε παρακολουθοῦντ' ἄν τινα

ταύτη κατιλλώπτειν κ. τ. λ.

P. 49 poeta divitem, qui bonis non fruatur, ἐγὼ μὲν inquit αὐτὸν οὐκέτ' ὄλβιον καλῶ,

φύλακα δὲ μᾶλλον χρημάτων εὐδαίμονα:

immo, opinor, εὐδαιμόνων. — P. 51 duobus versibus apud Clementem legitur Stromat. VI, p. 627:

ὁρῶσι πάντες πρῶτον, εἴτ' ἐθαύμασαν,

εἴτ' ἐπεθεώρῃσαν, εἴτ' εἰς ἐλπίδ' ἐνέπεσαν:

Bentleius demum correcto ἔπειτ' ἐπεθεώρῃσαν extremum verbum in tertii versus initium traxit, quem ex sequentibus apud Clementem verbis iam ita supplevit:

ἐνέπεσον, οὕτω γίγνεται ἐκ τούτων ἔρως.

Nobis tamen et numeris et sententiae aptior correctio videtur εἴτ' ἐπεθεώρουν, quo imperfecto iterata spectatio multo vividius pingitur; sequens versus, si modo fuit, facili negotio ita fere restituitur:

οὕτω δὲ γίγνεται ἀνδράσ' ἐκ τούτων ἔρως.

P. 57 parum inter se coeunt duo sententiae membra:

πονηρὸς ἂν ἢ δοῦλος εὐρῇσει δίκην

σὺ μὴ γεννηθῇς τῆς δίκης προηγέτης,

neque apparet, cur scelestus ita demum poenas luat si servus

sit; in Cod. est: ἂν εἰ δοῦλος εὐρήσῃ: quidni igitur corrigamus: πονηρὸς ἂν ἢ δοῦλος εὐρίσκη δίκην? Si *scelestus vel servus poenam invenit, tu noli poenae quasi praecursor existere.* — Ibidem:

ἐὰν γυνή γυναικὶ κατ' ἰδίαν ὁμιλεῖ,
μεγάλων κακῶν θησανρὸς ἐξορύσσεται,

Meinekus pro ὁμιλεῖ legi vult συνῇ: commodius fuerit λαλῇ.

XXVI.

Philemone absoluto ad Menandrum pergentes iterum in primo fragmento offendunt numeri duriusculi:

ὃ μακάριόν μ' ὅστις γυναῖκ' οὐ λαμβάνω.

Videlicet pro Donatiano ὃ μακάριόν με, γυναῖκα οὐ λαμβάνω Clericus μακάριόν μ' ὅσπερ, Bentleius ὅτι, Grauertus ἐπεὶ, denique Bothius ὃ μακαριώτατόν με tentavit; quibus nostram quoque hariolationem addidisse venia certe dignum erit:

ὃ μακάριόν μ' οὐ γὰρ γυναῖκα λαμβάνω!

Ad eandem Adelphorum fabulam scite Meinekius p. 71 fragmentum apud Stob. Serm. XCVI. 11 servatum retulit; vellem tamen etiam primum versum in commodam formam redegisset, quam ita opinor facillime accipiet:

ἐστὶν γὰρ εἰς ἅπαντα δειλὸς οὐνδεής.

P. 74 etiamnunc Meinekius retinet constructionem alias a se commendatam verborum:

ἴδιον ἐπιθυμῶν μόνος μοι θάνατος οὗτος φαίνεται
εὐθάνατος, ἔχοντα πολλὰς χολλάδας κείσθαι παχύν,

ut nominativus ἐπιθυμῶν absolute praepositus pro dativo sit, et ἴδιον ἐπιθυμῶν significet *mortis genus peculiare expetere, quale vix aliis obtingat*; quorum utrum durius fieri dicam vix habeo; immo si semel a comica consuetudine discedere libet, videndum an poetae ante oculos fuerit Homeri versus Odys. XX. 204:

ἴδιον ὡς ἐνόησα δεδάκρυνται δέ μοι ὕσσε,

primaque verba separatim pronuncianda sint: ἴδιον ἐπιθυμῶν, *sudabam prae cupidine.* Sudorem certe etiam ad cupidinem translatus habemus apud Persium Sat. II, 53:

*si tibi crateras argenti incusaque pingui
auro dona feram, sudes, et pectore laevo
excultas guttas, laetari praetrepidum cor;*

dactylum autem ne a trochaicis quidem tetrametris alienum esse ostendit Epicharmus apud Ath. IX, 17:

τοῖς Ἑλευσινίοις φυλάσσω δαιμονίως ἀπώλεσα.

P. 90 vix arbitramur multum profecisse Porsonum, quum apud Ath. X, 65 pro *πᾶσιν πάλι νυν*, quod in Laurentiano est, scriberet:

B. ἅπασι. A. πάλιν οὖν πῖθι· μαίνει γὰρ κακῶς.

Interrogat alter hominem, num iam helleborum biberit; cui hic commodissime opinor respondet: *πέρυσιν*, quo facto ille: *πάλιν νῦν πῖθι κ. τ. λ.* — P. 127 difficillimus locus est ex Orionis Antholognomico, quem librarius sic tradidit:

*ἄλλα θεὸς οὐδείς εἰς τὸν προκόλπιον φέρει
ἀργύριον, ἀλλ' ἔδωκεν εὖνους γενόμενος,
πόρνης βουλὴν ἔδειξεν εὐπορίας τινός,
ἦν ἂν παρῆς, μηκέτι τὸν θεὸν ἀντιῶ,*

ubi rectissime Schneidewinus v. 1 articulum *τὸν* sustulit et v. 4 sic constituit:

ἦν ἂν παρῆς, μηκέτ' αἰτιῶ θεόν,

tertium autem versum nec ipse feliciter emendavit nec Meinekius ulterius tentavit, quam ut sententiam aperiret; quod si malum a sagacissimis medicis desperatum audacius tractari licet, haec ad sensum certe apta proponimus:

*ἄλλα θεὸς οὐδείς εἰς προκόλπιον φέρει
ἀργύριον, οὐδ' ἔδωκεν εὖνους γενόμενος,
ἀλλ' ἐπιβόλην ἔδειξεν εὐπορίας τινός*

κ. τ. λ. *Εὖνους γενόμενος* ad utrumque membrum pertinere facile patet; quod autem *ἄλλα* in *οὐδὲ* mutavi, idem error est p. 228, ubi manifesto legendum v. 7: *οὐδ' ἐπὶ τράπεζαν μὲν φέρειν κ. τ. λ.* — P. 143 non ea erat Clerici explicatio verborum *ἀλογίστου τρόπου ἀτύχημα φεύγειν ἐστὶν οὐκ ἀν-θαίρετον*, quam Meinekius assensu suo commendare deberet; sensus idem qui Philemonis sup. p. 41:

ὃ δὲ παθεῖν σε μηδαμοῦ σκέψη φυγεῖν.

Solum enim malum, cui evitando hominem operam dare decet, illud est, quod in ipsius potestate est; quod divinitus immittatur, stultus sit qui fugere cupiat; id Menandro quoque placuisse etiam *Τιτθῆς* fragmentum p. 205 ostendit. — P. 153 haud scio an verba *μεστόν γε* iam ad Struthiae assentationem pertineant ut mox *μέγα γε*, noto particulae *γε* in responsis affirmativis usu, eademque causa est p. 155 versus *καὶ Ναννάριον ἔσχηκας ὥραϊαν πάνν*, quam ne eidem cui antecedentem tribuam, illud efficit, quod a Gracco sermone ut a Latino aliena videtur copula ante extremum demum enumerationis membrum inserta; vide igitur ne altero glorioso quattuor amicarum seriem memorante, assentator sermonem excipiens quintam insuper addet. — P. 161 temerarias Bothii coniecturas merito reificimus; restat tamen quod nos quoque offendat laxum structurae vinculum, quo imprimis haec media minus et inter se et cum antecedentibus coeunt:

δραχμῶν μὲν ἀγαθὸν ἄξιον λαβεῖν δέκα
ἡμῶς, εἰάν καὶ καλλιερηθῇ τοῖς θεοῖς,
τούτων δὲ πρὸς ταῦτ' ἀνελεῖν τὴν ζημίαν,
πῶς οὐχὶ τὸ κακὸν τῶν ἀγαθῶν διπλάζεται:

Sententia haec sola esse potest, ut servus tantae impensae in sacrificium epulasque factae inaequalitatem esse dicat, ut etiam si dii benigne acceptis hostiis gratiam pro rata parte retulerint, damnum tamen tantā helluatione acceptum commoda divinitus oblata duplo superaturum sit; id vero ut efficiamus, antecedens versus in hanc formam redigendus erit:

μικροῦ τάλαντον γίγνεται. εἴτ' εἰ κατὰ λόγον,

quo facto illud simul lucrabimur, ut κατὰ λόγον idoneam sensum nanciscatur *pro rata*, quo in vulgari lectione prorsus caret. Praeterea pro *ἀνελεῖν*, quod metrum turbat, commodissime restituetur *ἀνθελεῖν*; in primo autem versu

εἴτ' οὐχ ὅμοια πράττομεν καὶ θύομεν

tollendum est interrogationis signum a Meinekio appositum, quia servus non *male sacrum agi* dicit, *quum male litent*, sed

male actum iri potius, si dii par pari referre vellent. — P. 167 mirum neminem adhuc restituisse, quod Priscianum XVIII, 25. 251 apud nostrum legisse necesse est, siquidem eius locum pro exemplo locutionis ὅσῳ χρόνῳ affert. Vulgo legitur: χαῖρ' ὦ Γλυκέριον, vel ut Porsonus propius ad Prisciani codices ὦ χαῖρε Γλυκέρα. ΓΑ. καὶ σὺ. Α. πολλο-
σιῶ χρόνῳ ὁρῶ σε; Menander autem, nisi omnia fallunt, scripserat: καὶ σὺ πόλλ' — ὅσῳ χρόνῳ κ. τ. λ. Soph. Philoct. 598:

τίνος δ' Ἀτρεΐδαι τοῦδ' ἄγαν οὕτω χρόνῳ

τοσῶδ' ἐπεστρέφοντο πράγματος χάριν;

P. 182 praeposteram Clerici emendationem ἐπιμείνας pro ἐπέμεινας sequi Meinekius non debebat; est protasis paratactica pro εἰ μικρὸν ἐπέμεινας: *ubi parumper substitueris, accurret dicens* etc. — P. 189 multum se torserunt editores in emendandis Plocii verbis apud Gell. II, 23: εἴτ' ἐστὶ τὸ φρύ-
γμα εἴπως ἀνυπόστατον; μὰ τὸν Δία κ. τ. λ. ipseque Meinekios sibi liquere negat; ego vero utrum caecutio an Menander scripsit φρύγμα πῶς ὑπόστατον? — P. 205: ἦν ἄν τις ὑμῶν παιδίον ᾗτήσαι ἢ κέχρηκεν, corrupte. Porsonus εἴτις: Meinekio aliud latere videtur; fortasse ἦδη. — P. 209 non intelligimus *senectutis* vocabulum in Hymnidis fragmento apud Max. Tyr. XI, 7 vel Stob. Serm. LXI. 3:

οὐ πάνν τι γηράσκουσιν αἱ τέχναι καλῶς,

ἂν μὴ λάβῃσι προστάτην φιλάργυρον:

quid si scribamus χεῖρ' ἀσκοῦσι? — P. 212 Porsonum *secutus* Meinekius edidit:

ὁ προςδιατρίβων δ' ἐκοπίασεν ἀπολέσας,

non minus dure quam audacter, si quidem apud Stob. CXXI. 7 est δὲ κοπιάσας ἀπώλεσεν. Bothius ut solet ignem fumo vertens ὁ δὲ προςδιατριβὴν κοπιάσας ἀπώλεσεν: nos certe simplicius: κοπίας ἀπώλεσεν. Hesych. P. II, p. 314: κοπίαῖ ἡσυχίαι: quas qui diutius manendo amittit, opponitur ei qui maturius discedens καταλύσεις invenit; v. 11 enim nihil mutandum censemus. — P. 221 versus mancus:

ταῖνω κάτω, φασὶν, τὰ κάτω δ' ἄνω:

in integro opinor fuit: τὰ δ' αὖ καί τω γ' ἄνω. — P. 252 ineptum esse παραλογισμὸς Meinek. intellexit; quas autem et ipse et Dobraeus mendo tollendo machinas adhibuerunt, vereor ne nimis vehementes fuerint. Sufficiat accentum mutasse:

ὁρῶν πάρα λογισμὸς ποτ' οὐδεὶς φέρεται.

XXVIII.

M. Caelii Rufi ad Ciceronem epistolas fuerunt qui adeo corruptas putarent, ut ne periculum quidem emendandi facere vellent; nec qui nuperrime eas separatim edidit Surin- garius ultra Orellium in eo negotio procedere conatus est; quod tamen ut levitatis potius quam modestiae signum esse ostendam, aliquot illarum epistolarum locos ita emendabo, ut vel propius quam ab Orellio aliisve factum est, ad codicis lectionem accedam. Sic in ep. II principio nequit sane ferri quod Mediceus praebet *me repraesentante pronuntiatum est*; quod autem Orellius substituit *me in re praesenti* et constructionem vix tolerabilem habet et originem corruptelae haudquaquam explicat; quae quum omnia magis quam terminationem *ante* afficere potuerit, vide ne Caelius scripserit *me stante*, cui superposito glossemate *praesente* primum *praesentante*, mox, ut notum scilicet vocabulum efficeretur, *repraesentante* scriptum est. *Stans* opponitur *sedenti*, cuius aliquod munus in iudicio est, ut Cn. Pompeii, *quum ut laudaret P. Sestium, introisset in urbem* (Fam. I. 9; cf. Vatin. c. 7. Philipp. II, 38 etc.); *stans* autem in corona adest, ut Orat. c. 63: *me stante C. Carbo tribunus plebis in concione dixit* etc. Ibidem §. 1 extr. in Mediceo corrupte legitur *sed tota bene*, pro quo Benedictus ad sensum recte *sed tum tam bene*, Orellius nescio cur *tum ita bene*, unde vix arbitror *tota* oriri potuisse; potuit vero facillime ex tẽ tã i. e. *tunc tam*, nec vim loci *tum* magis quam *tunc* postulare puto. — Ep. IV, §. 1. extr. maximopere vereor ut sano iudicio usi sint, qui codicis lectionem quamvis depravatam: *nisi nostrisque acutius vidissent* in *nisi nostri equites* mutarunt, quorum equitum non in-

telligo quod acumen in Dolabella ad quindecimviratum promovendo esse potuerit; immo familiares et necessarii Dolabellae, qui eidem Caelii fuerunt, eum retinuisse videntur ne adversario concederet; nec multum mihi aberrare videor, si ita potius Caelium scripsisse statuo: *et hercules nisi nos nostrique acutius vidissent, paene concedente adversario superasset.* Ne enim *vidissemus* Caelius scriberet, modestia prohibuisse videtur; neque inauditam esse verbi structuram ad sequiorem personam compositam, ostendit Ciceronis exemplum Fam. III. 5: *primum ut ipse tu tuique omnes, deinde ut etiam reliqui scire possint*, geminumque ipsius Caelii VIII. 10: *ut vos aut successores parvis additis copiis sustinere possint.* Pariter, ut hoc in transcurso moneam, Caelius ipse defendit eiusdem epistolae structuram: *in evitandis iis consiliis, qui se intenderunt adversarios in eius tribunatum*, ubi plerique iis aut delendum aut in eorum mutandum censuerunt; at cf. ep. VIII, 8: *ex eo numero, quos ex SCto in provincias ire oporteret* etc. Ibid. §. 4 corrupta esse non nego extrema horum: *mentio facta est de legione ea, quam expensam tulit C. Caesari Pompeius, quo numero esset, quo appeteretur*; Lambini autem coniecturam *quo appellaretur* nec sensum probabilem restituere nec literarum ductus fideliter sequi certum est, quorum utrique longe melius consulemus scribendo: *quoad pateretur.* Nempe *quoad* quamvis raro, attamen interdum etiam interrogative usurpari testatur Terentius Phorm. I, 2, 98: *quid? senem quoad exspectatis vestrum?* Hoc igitur sumpto nunc quoque commodissima erit senatorum interrogatio, quod ad tempus Pompeius Caesarem legionem illam suam retinere velit? — Ep. V extr. codex habet: *hoc sic praeterito anno Curio tribunus et eadem actio de provinciis introivit, ut quam facile nunc sit omnia impedire, et quam hoc Caesari qui sua causa rem publicam non curent, superet, non te fallit.* Orellius, quod mireris, quum reliqua pro desperatis intacta mitteret, si tamen pro sic scripsit, praeter ullam necessitatem, quum nec sententia protasin postulet nec

sic post querelas de tempore publico vi sua careat, *praeterito* autem in abl. abs. geminum exemplum habeat Republ. II, 20: *his enim regibus quadraginta et ducentis annis praeteritis*. In sequentibus demum levibus mutationibus opus est, ut *introibit*, quod iam Victorius et Lambinus restituerunt, moxque *at pro ut* insertaque post *Caesari* copula *et*; sic autem omnia aequabiliter procedent, nec video cur Orellius *superet* idoneam sententiam praebere neget, quum significatio *abunde esse* neque ab notione neque ab usu eius verbi abhorreat; cf. Cicero Finib. V. 15: *deque eo quod ipsis superat alius gratificari volunt*; Pompeius apud eundem Att. VIII, 12: *arma superant*; Virgilius Georg. I. 189: *si superant fetus, pariter frumenta sequuntur*; quosque laudat Kritzius ad Sallust. Catil. p. 103. — Ep. VIII §. 5 mira profecto leguntur in Senatusconsulto: *et quum de ea re ad senatum referretur a consulibus, qui eorum in CCC iudicibus essent, sex adducere liceret*, non minus tamen miri docti editores, qui quum *trecentos iudices* integros reliquerunt, *sex* corrumpi ex eos potuisse putarunt. Equidem non dubito quin in *CCC iudicibus* lateant *dec. iud.* hoc est *decuriae iudicum*; nec longius a vero recedamus, ubi substitutam pro *sex* notam numeralem *VI* non illam quidem, quod proclive foret, in *vi*, attamen in solum illud *ut* mutaverimus, quod in singulis SCti capitibus iteratur: *qui eorum in decuriis iudicum essent, ut adducere liceret*. Denique ep. X nihil alienius a vera lectione cogitari potest, quam quod Orellius Victorium secutus edidit: *multa tempus afferet, praeparata multa rescio*, ubi in codice est: *multa tempus afferre et praeparata multa rescio*! Multo propius accessit Ascensius scribendo: *multa tempus afferre et praeparata mutare te perspicere scio*; ubi modo otiosum illud et temere illatum *te perspicere* sustuleris, genuinam Caelii manum ne librarium quidem una literula amplius mutasse intelliges.

XXVIII.

In Corpore Inscriptionum Boeckhiano T. II, p. 76

legitur epigramma sepulcrale senariis iambicis conscriptum, cuius primos quinque versus ita subiecimus, ut a Meinekio in Zeitschr. f. d. Alterth. 1844, p. 1048 emendati sunt:

Ὅδ' ἔτα βαιὸν σάματι σταθεῖς πάρα
Μάθοις κεν ἀτρέκειαν ἴσθι δ' ὥς πατρὸς
Ἀθηνίωνος οὐν ταφῇσι κληῖται,
Καὶ Μνασέαν αὖδασον οὐνομα φθιτοῦ,
Καὶ γνῶθι μύθους, οἷς ὁ φῶς ἐτέρπετο:

sequentibus autem quattuor neque illius acumen neque ipsius Boeckhii aut Welckeri, qui idem carmen in Syll. epigr. p. 36 tractavit, eam opem attulit, in qua acquiescere possimus. Et Welckerus quidem asterisco apposito sic edidit:

Ἄισεν τὰ κόσμον σεμνὰ καὶ δι' ἀστέρων
Δι[ῆλθ]ε τὰν ἀγῶπὸν αἰθεροδρομῶν
Ἀταρπὸν ἥδει καὶ γεωμόρων τέχνην,
Γραμμαῖσιν ἰχνεύτειραν· εὖ δ' αἰείδιον
Κατεῖδ' Ὀμήρου δέλτον, ἧς ἐνὶ πτυχαῖς
Οὐπιπλανάτας ἐστὶ Λαοτίου γόνος κ. τ. λ.

Boeckhius lapidis scripturam v. 6 AIMEN sine dubio rectius in ἄ μὲν convertit, cui mox v. 8 ἄ δὲ καὶ γεωμόρον τέχνην respondeat, idemque pro ἀγῶπὸν αἰθεροδρομῶν ἀταρπὸν maluit πυρῶπὸν αἰθεροδρομῶν κέλευθον scribere, in quo tamen equidem participium longe praeferam; denique Meinekios ὁ τριπλανάτας pro οὐπιπλανάτας eleganter suasit sequentemque versum ingeniosissime sic restituit:

καὶ μῆνις ἂ βαρεῖα τῶν ἀπ' Ἀτρέως:

solum illud εὖ δ' αἰείδιον v. 9. nec hic tetigit, neque aut Graefius εὖ δ' ἀηδόνα aut Boeckhius εὐδοεῖν δέ οἱ legendo vel sibi vel aliis suffecisse videntur. Inter apographos Dodwellus exhibet ΕΥΑΔΕΙΔΟΙ, Schinas ΕΥΑΔΕΙΝΤΟΙ, Mustoxydes ΕΥΑΔΕΙΝΔΕΟΙ. Quid si revera scriptum erat εἰ δ' ἄδειν δέοι, hoc est: sin ab astronomia et geometria ad carmina et poetas converteretur? Transitus fere idem qui apud Persium Sat. I. 67:

Sive opus in mores, in luxum et prandia regum

Dicere, res grandes nostro dat Musa poetae;
similis autem formulae ἣν δὲ δέη exempla congressit Hemster-
husius ad Lucian. T. I. p. 413 ed. Bipont.

XXIX.

Aesopi fabulas, quales Franciscus de Furia edidit, pessime habitas esse non metrorum tantum vestigia, quibus nuper faustissimum Babrii inventum accessit, sed ipsa sententia haud raro arguit, quam ne Schneiderus quidem, qui egregiam in illis operam posuit, ubique restituisse videtur. Sic in prima fabula οὗ κωλυθέντος ἐπὶ τῇ καλιᾷ corruptum esse iam Furia intellexit, sed nec quod hic coniecit, καλυφθέντος aut κυλισθέντος nec Schneideri commentum κολληθέντος commodum sensum praebet, quem simplicissime restituamus scribendo *καυθέντος*. Item fab. XXXIII satis ineptum est ἐκ πόθου, quasi desiderium thesauri aut hac ratione declarari possit, aut, si possit, diserta declaratione indigeat; multo certe aptius fuerit legisse *κατέσκαψαν πᾶσαν τὴν γῆν ἐκ βυθοῦ*. Fab. XLV vix monitu opus est non solum *μηνιμάτων* pro *μηνυμάτων*, sed etiam *καταδέσεις* pro *καταθέσεις* scribendum esse, de quibus cf. Toup. ad Theocr. Idyll. II, 3 quosque laudavi in Lehrbuch d. gottesdienst. Alterth. §. 41, not. 8, nisi forte alicui praestare videatur *καταθύσεις*, ut apud Theocritum est: ὥς τὸν ἐμὸν βαρυνεῦντα φίλον καταθύσομαι ἄνδρα. Fab. LVI verba αὐτοῦ τὴν φιλοφροσύνην manifesto tollenda sunt, ut continua oratione legatur *καὶ ἀράμενος διεπέρασεν αὐτόν*: illa vero glossemi ad τὸν εὐεργέτην adscripto originem debuerunt. Fab. LXIII in epimythio pro *περὶ* legendum *παρὰ τὴν ἡμετέραν ὑπόληψιν*: item fab. LV *τοῦτο* *ἰάσασθαι* pro *τοῦτον* et fab. LXVII *προσελευσόμεθα* pro *προελευσόμεθα*, unde dativus *σοι* pendere vix potest. Fab. LXX *ἡμελλε* tollendum est tanquam glossema antecedentis *οἷός τε ἦν*, cuius eadem vis est; cf. Isaëus de Hagn. hered. §. 16, Demosth. Aristocr. §. 170, Mid. §. 85, Plutarch. Apophth. p. 203 d, Dio Chrysost. LII, p. 552, Diog. L. VII, 19. Alciphr. Epist.

I, 22, Iambl. V. Pythag. §. 261, Longus Pastor. IV. 12, Achill. Tat. IV, 1 etc. Fab. CXXXIX ex vulg. lect. asinus ἀφείς τὴν λείαν ἀτὰρ διὰ κρημνῶν ἐφέρετο, ubi Schneiderus p. 90 ad λείαν intelligit ὁδόν, *viam tritam*; id vero quum nec ipsum commode dicatur neque particulae ἀτὰρ usus huic loco conveniat, haud inepta opinor correctura erit ἀφείς τὴν λεωφόρον διὰ κρ. ἐσ. Fab. CCLVI pudor, quem Iuppiter hominibus indere oblitus est, διὰ τοῦ ὄχλου εἰσελθεῖν iussus τὸ μὲν πρῶτον ἀντιλέγει tanquam indigna patiens, quod Schneiderus p. 100 ita explicat: *fingitur mens humana affectibus ita repleta, ut pudori aditus praeclusus fuerit: quemadmodum igitur domum hominibus refertam ingressuris propellendi sunt obstantes, ita et pudori via in mentem aperienda erat per ceterorum affectuum turbam, quod moleste tulit*; at aliud opinor est moleste ferre ἀγανατεῖν, aliud ἀναξιοπαθεῖν, quod non ingratum tantum, verum etiam turpe iussum innuit, neque apparet, quomodo pudor hominibus deesse potius quam cupiditatum obstacula frangere malit; denique cur soli cinaedi pudore careant, si hic omnino se mansurum negat, si amor secum una intraverit? Ita enim concluditur fabula: ἀπὸ δὲ τούτου συνέβη πάντας τοὺς πόρνοὺς ἀναισχύντους εἶναι, quae qui recte intellexerit, vix dubitabit quin pro διὰ τοῦ ὄχλου potius legendum sit διὰ τοῦ ὄργου, *per animum*, quanquam mature corruptelam invasisse iam alterum epimythium ostendit, quod omnes amantes eodem impudentiae opprobrio comprehendit: ὁ μῦθος δηλοῖ ὅτι τοὺς ὑπ' ἔρωτος κατεχομένους ἀναισχύντους εἶναι συμβαίνει! Postremo, quoniam in impudica delati sumus, eiusdem generis correcturam fab. CCCXXV postulat, ubi mascula hyaena femininae παρὰ φύσιν διατεθῆναι dieitur; nobis qui obtemperabit, pro διετέθη scribet διελέχθη cuius solennem in Venereis usum docte Piersonus ad Moeridem p. 131 illustravit, nec *tentandi* vim alienam esse ostendit Aeschines adv. Timarch. §. 57: πρῶτον μὲν οὖν τῷ Πιτταλάκῳ διελέχθη δεόμενος παραδοῦναι τοῦτον.

XXX.

Virgilius Aeneid. IV. 587 descripturus quomodo Dido clandestinam Aeneae profectionem tulerit, ab his versibus narrandi principium facit:

Regina e speculis ut primum albescere lucem

Vidit et aequatis classem procedere velis,

ubi si quid turbatum sit, antiquissimam corruptelam esse non solum librorum consensus sed etiam Servii auctoritas testatur, qui *aequatis velis* comparat *aequatas auras* ex Aeneid. V. 844, ut sint *feliciter plena*, *sine motu aliquo*; fateor tamen hanc explicationem mihi non magis arridere quam comparisonem *πρὸς εἶσῆς* ex Homero, quae vel ideo aliena est, quia talis aequalitas, qualem illic inter velorum ordines obtinere volunt, in plures naves, non in singulas cadit. An unicuique navi *vela aequata* convenient, ut sint *aequaliter plena*, *leni et secundo vento a tergo impellente*? Ita Heynius, qui tamen non explicavit, quomodo haec aequalitas, praesertim cum levitate venti coniuncta, ad celeritatem proficicendi pertineat, quae sola sine summae ieiunitatis specie in hoc epitheto latere potest; idemque Servianae interpretationi obstat, quae, si maxime *vela aequata* dicere liceat quae *auris aequatis* impelluntur, semper tamen levem et aequabilem potius quam rapidum cursum describeret. Restat ut *aequata vela* accipiamus ut *rostra* Aeneid. V. 234, vel *militarium ordinum frontes aequatas* Tibull. IV. 1. 102 Pelionve *summas aequatum ornos* Valer. Flacc. II. 6, ut velut pompam navalem artificiose dispositam habeamus, in qua nulli praeter ceteras excurrere licuerit; sed haec quoque descriptio, ut mihi videtur, ieiuna et a tota loci sententia aliena fuerit, cui multo aptius convenire dixerim *arcuata vela*, hoc est in *arcuum* speciem inflata nec secundo tantum verum etiam vehementer urgente vento impulsa. Sic *arcuatum currum* Livius I. 21 appellat velis per arcum curvatis adopertum, neque aliena est *millepeda* apud Plinium Hist. N. XXIX. 39, *animal multis pedibus*

arcuatim repens; pronunciationem autem trisyllabam confirmat insignissimum Ovidii exemplum Metam. XI, 590:

Iris et arcuato coelum curvamine signans,

ubi si cum plerisque editoribus *arquato* scripseris, etiam propius ad nostrae corruptelae originem accedes; nec si Latinis caremus quae ipsa *vela arcuata* exhibeant, Graeca auctoritas deest, quam etiam magis seculum esse Virgilium constat, Apollonii Argon. I, 1278:

κυρτώθη δ' ἀνέμῳ λῖνα μεσσόθι, τῆλε ἀπ' ἀκτῆς

γηθόσσυνοι φορέοντο παρὰ Ποσειδῆϊον ἄκρην:

Brunckii Analect. III, p. 89: λαίφρα κυρτώσαντες ἀταρβέες ἔξιτε ναῦται κ. τ. λ.

(Quod superest, proximus fasciculus tenebit).

Zu Archilochus.

Unter der Menge von Vermuthungen, welche zeither zu Archilochus, Bruchstück 52, 4 vorgebracht worden sind, konnte nicht leicht eine auf das Richtige verfallen, weil sich fast alle auf das Citat des Dion Chrysostomus (Or. XXXIII S. 399) stützten, welcher doch offenbar sein ἐπὶ κνήμαισιν aus dem vorhergehenden Verse, der mit περὶ κνήμας ἰδεῖν schließt, wiederholte. Von vornherein sind alle Conjecturen wie κἀπινώμασιν δασύς, κἀπὶ γναθμοῖσιν δασύς zu verwerfen. Kämme es nur aufs vage Herumrathen an, so würde ohne Zweifel Kayser's τριχώματος πλέως (l. πλέος) ansprechender seyn, als Schneidewins in den Beiträgen zu den Iyrisern gebotenes: τριχάλη δασύς (S. 53. vgl. S. 90), obschon auch gegen τριχώμασιν δασύς nichts einzuwenden wäre. Diodor Xh. I. S. 178 τοῖς δὲ τριχώμασιν οὗλοι. Allein von Herumrathen kann eben gar die Rede nicht seyn: da Galenos Xh. V. S. 630, 30. 618, 8 mit ῥοικὸς ἀσφαλέως βεβηκὼς ποσσὶ, καρδίῃς πλέως auf ganz Andres sinnen heißt.

Wenn Abschreibern eine sprichwörtliche Redensart nicht gegenwärtig war, wenn sie dafür ihr Eigenthum unterschoben, so darf dies nicht Wunder nehmen. Und so wird's hier gewesen seyn. Archilochus schrieb, denke ich: